maas nieuws

1/2008

ALGEMENE LEDENVERGADERING
DONDERDAG 27 MAART 2008,
AANVANG 20.00 UUR

OFFICE

PAULINES BEZEEPOKTE PALISSADEN

Welke Maaszeiler heeft nooit, van Vlissingen komend of op weg daar naar toe, 'gespeeld' met de paalhoofden van Walcheren? Vooral bij noordwesten wind is de verleiding om, over de eb kruisend, zo dicht mogelijk tot die palen –of tussen de hoofdendoor te zeilen voordat je overstag gaat schier onweerstaanbaar. Soms loopt het een beetje mis, zoals de foto uit 1920 van de kits 'Garcia II' van onze clubgenoot dr F.G. Waller aantoont. Zijn 28 Nederlandse tonnen kwamen er overigens vrijwel ongeschonden af. Via deze foto –en de voorzitter- kwamen Pauline van Lynden, die de schoonheid van deze eeuwenoude vorm van kustverdediging inzag en in een fraai fotoboek vastlegde, en ik op elkaars spoor: ze wilde weten welke boot daar zo pront op haar palen prijkte. Kenmerkend voor de benadering van de auteur: ze zoekt alles grondig uit voor ze het publiceert.

Toch ook voor Delftenaren

Kustbescherming: steenzetten, zinkstukken vlechten en ballasten, palen heien op de grens van land en water, is mannenwerk. Daarom is de meeste literatuur over kustbescherming geschreven door Delftse heren voor heren die geen been zien in techniek. Het prachtig uitgegeven 'Donkere Palissaden' door Pauline van Lynden (ja, een nicht van, hoe raadt u het) breekt met de traditie van het koel mathematisch beschrijven van hardware, waar stamgasten van sociëteit Phoenix zo aan hechten. In dit kunstzinnig kustbeschermingsboek is ruimte voor emotie: de jeugdherinneringen aan de donkere palissaden die de schrijfster koestert, het op latere leeftijd doorbrekend besef dat die verweerde palenrijen bijzonder zijn, de belevenissen rond de totstandkoming van het boek, de ontmoetingen met vele soorten mensen die op één of andere wijze met de kust en kustbescherming te maken hebben en die op zich het schrijven al de moeite waard maakten, kortom een persoonlijk verhaal. Bovenal wordt het boek gedragen door de sprekende foto's van de auteur en zorgvuldig uitgezocht historisch beeldmateriaal. Ondanks het artistiek accent is 'Donkere Palissaden' ook voor Delftenaren de moeite waard.

Pauline van Lynden is geboren in Parijs –het kan haast niet anders met die locatie: een familie van diplomaten (vader) en kunstenaars (moeder)- en studeerde politieke wetenschappen in Leuven. In 1970 kwam zij naar Nederland, huwde met Berndt Everts en kreeg twee kinderen: Paul Berndt, inmiddels succesvol architect en Vanessa, geïnspireerd films makend. Een weinig veelbelovend cv voor succes als fotograaf en het maken van mooie boeken, maar talent verloochent zich niet. In 2003 verscheen haar schitterend fotoboek Rajasthan, over de gelijknamige Indiase staat. Het fotowerk is merkwaardig sprekend: het is bijna driedimensionaal en slokt je op. Rajasthan verscheen in vier talen en werd door de Londonse Sunday Times genomineerd in de top-5 Best Illustrated Books of the Year.

Gered van de afbraak

Voor haar prachtwerk over de kustverdedigende palen van Walcheren hielp het dat de auteur vanaf haar jeugd veel in het familiehuis in Veere heeft verbleven. Het gezin Everts zeilt graag in Zeeland rond in de Vreedenburghschokker 'De Swane', dus Pauline kent de kustbeschermende palen van twee kanten. Later in het leven geboeid geraakt door de eeuwenoude palenrijen die, haaks op de kust, de immer uitschurende geulen buiten het Walcherse strand houden, heeft zij deze vijf jaar lang gefotografeerd en getekend, kantonniers, kustbewoners, vissers, dijkgraven en andere bestuurders geinterviewd, bibliotheken uitgekamd en historisch beeldmateriaal verzameld.
Haar werkzaamheden bleven niet onopgemerkt: voor de provincie Zeeland waren zij aanleiding om de paalhoofden op de monumentenlijst te zetten, wat plannen van het waterschap om ze te vervangen door goedkopere steenbestortingen doorkruiste. Zij maakte niet alleen vrienden....

Na een historisch hoofdstuk vanaf de Steentijd komt Pauline van Lynden werkelijk in haar element als ze de dynamiek van de kust en de rol van de paalhoofden daarin beschrijft. Sinds de 16e eeuw hebben deze houten regimenten krenterige vorsten, gulzige paalwormen, stormen en bovenal de getijden getrotseerd, en dankzij Van Lynden nu ook het bezuinigend waterschap. Haar uitleg over kustdynamiek, getijden en alles wat rond die palen groeit en kruipt is helder en inspirerend; je gaat die palen met

andere ogen zien. Daarmee heeft zij een bijzonder lovend voorwoord van een onvervalste kustwaterbouwende Delftenaar, prof. Ir Marcel Stive, ten volle verdiend.

Om uitgave mogelijk te maken heeft Pauline van Lynden veel instanties en bedrijven betrokken bij de mede door haar opgerichte stichting Visual Legacy. In het bestuur daarvan treffen we enkele vertrouwde namen: Carel van den Driest, Vanessa Everts, Harko Keijzer, Rijn van Lynden en Jan Peter Peterson. Ook de productie heeft zij geheel in handen gehouden, na slechte ervaringen met een bekende vormgeefster van boeken.

Uiteindelijk bleken dochter en zoon, enthousiaste grafische ontwerpers, drukkerij en boekbinder een voortreffelijk team te vormen.

Maar het hele proces van onderzoeken, schrijven –in twee talen, want de eerste versie schreef Van Lynden in het Engels, fotograferen, illustraties verzamelen en van bijschriften voorzien, alsmede productie tot en met verkoop van een boek zó zelf in de hand houden is geen gemakkelijke opgave. Het is meestal te verleidelijk om als schrijver een doos met tekst en plaatjes bij een uitgever te dumpen en er, na een bemoedigend: 'succes ermee', het beste van te hopen.

Hans Vandersmissen

Het boek is rechtstreeks te bestellen bij de uitgever: Stichting Visual Legacy. info@visual-legacy.com